

RECENZJA
ROZPRAWY NA STOPIEŃ DOKTORA NAUK MEDYCZNYCH
LEK. WALDEMARA WRAŻENIA
PT.: „OCENA WYNIKÓW KLINICZNYCH I RADIOLOGICZNYCH
LECZENIA CHOROBY ZWYRODNIENIOWEJ STAWÓW BIODROWYCH
METODĄ ALOPLASTYKI CAŁKOWITEJ
ENDOPROTEZAMI KRÓTKOTRZPIENIOWYMI”

Endoprotezoplastyka wiąże się z wprowadzeniem do środowiska wewnętrznego człowieka ciał obcych z założeniem, że spełniając długotrwale wyznaczoną im funkcję, będą biologicznie obojętne. Operacyjne wszczepienie sztucznego stawu stwarza możliwości zastąpienia uszkodzonych struktur anatomicznych i przywrócenia ich utraconych czynności. Ewolucja kolejnych generacji implantów oraz nowoczesne rozwiązania konstrukcyjno-materiałowe zdecydowanie ograniczyły wczesne i odległe powikłania lokalne oraz ogólnoustrojowe endoprotezoplastyk. Dalsze kierunki rozwoju warunkują: stale rosnąca liczba wykonywanych rekonstrukcji pierwotnych, poszukiwania nowych rozwiązań w niebezpiecznych i skomplikowanych zabiegach rewizyjnych oraz względy ekonomiczne. Traktując aloplastykę nie w kategoriach porażki i następstwa wyczerpania innych, mniej radykalnych możliwości leczenia, a rodzaju sukcesu z ostatnią szansą odtworzenia biomechaniki biodra, to czynnikami warunkującymi ten sukces jest niezawodność i stałe podwyższanie parametrów biofunkcjonalności sztucznych stawów. Podjęte przez Doktoranta badania są tym bardziej ważne, że dotyczą oceny endoprotez krótkotrzpieniowych, przeznaczonych przede wszystkim dla pacjentów w młodym wieku, czynnych zawodowo, z nadzieją na zapewnienie im wieloletniej sprawności i aktywności fizycznej.

Rozprawa liczy 77 stron wydruku komputerowego, w tym: stronę tytułową, *Spis treści*, *Wstęp* z 4 rycinami, zawierający *Wprowadzenie* i omówienie *Rozwoju aloplastyki stawu biodrowego*, *Cel i Materiał badań*, *Cykl publikacji tematycznie związanych*, *Dyskusję*, *Wnioski*, *Streszczenie* w j. polskim i angielskim, *Spis skrótów tekstowych i rycin* oraz *Piśmiennictwo uzupełniające* w liczbie 44 pozycji, w tym 34 z ostatnich 10 lat i 14 opracowań polskich.

Komisja Bioetyczna przy Okręgowej Izbie Lekarskiej w Krakowie uznała, że z uwagi na retrospektywny charakter badań, nie jest potrzeba zgoda na przeprowadzenie projektu.

Zasadniczą część dysertacji stanowią 4 oryginalne prace naukowe, związane tematycznie z postawionymi przez Doktoranta 6. celami badań, przy czym pierwszym Autorem jest w 3 i drugim w ostatniej z wymienionych poniżej publikacji:

1. Endoprotezy krótkotrzeniowe typu BTS i TL w aloplastykach całkowitych stawów biodrowych („*Ostry Dyżur*”).
2. Wyniki czynnościowe usprawniania chorych po aloplastykach całkowitych stawu biodrowego endoprotezami krótkotrzeniowymi i przynasadowymi („*Rehabilitacja Medyczna*”).
3. „Blaski i cienie” aloplastyki całkowitej stawu biodrowego endoprotezą przynasadową typu Proxima. („*Przegląd Lekarski*”).
4. Jakość życia zależna od stanu zdrowia oraz wyniki sprawnościowe u chorych po aloplastyce krótkotrzeniowej stawu biodrowego versus aloplastyce stawu biodrowego protezą o trzpieniu standardowym: badanie kohortowe o 18-miesięcznym okresie obserwacji („*Medical Science Monitor*”).

Cel pracy zrealizowano na podstawie materiału z Kliniki Chirurgii Urazowej i Ortopedii 5 Wojskowego Szpitala Klinicznego z Polikliniką SPZOZ w Krakowie oraz z Oddziału Urazów Wielonarządowych, Ortopedii i Neurochirurgii Szpitala Specjalistycznego im. Ludwika Rydygiera w Krakowie. Doktorant dokonał oceny porównawczej wyników leczenia nie tylko wobec różnych rodzajów endoprotez krótkotrzeniowych, ale także względem trzpieni standardowych. Łącznie materiał prezentowanych badań obejmował 264 operowanych z powodu zwyrodnienia stawów biodrowych metodą aloplastyki całkowitej endoprotezami niecementowanymi z trzpieniem standardowym lub krótkim. Materiał kliniczny został dobrany w sposób właściwy, a metody badań Doktorant zaplanował w sposób niezwykle dokładny i precyzyjny. Przedstawione sposoby oraz przyjęte kryteria i skale ocen są zgodne z bieżącym piśmiennictwem krajowym i światowym. Także zastrzeżeń opiniującego nie budzą przyjęte zasady analizy statystycznej. Wyniki badań szczegółowo opisane, zobrazowane i zobiektywizowane metodami statystycznymi są wiarygodne, a ich interpretacja właściwa. Zawarte w publikacjach ryciny i tabele stanowią bardzo wartościowe uzupełnienie całości oraz pogłębiają obraz skali i stopnia trudności ocenianego problemu.

Dyskusję przeprowadzano każdorazowo w sposób prawidłowy i merytoryczny. Autor swobodnie korzysta z informacji zawartych w licznych publikacjach, trafnie i krytycznie odróżniając istotne od mniej ważnych oraz konfrontuje z nimi własne spostrzeżenia i wyniki.

Dojrzałą i ciekawą polemikę czyta się z dużym zainteresowaniem i zaciekawieniem naukowym. Uważam jednak określenie „*kikut kości udowej*” za niefortunne.

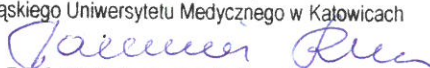
Zasadniczą część pracy kończy 6 wniosków, ostrożnych, wyważonych, mających uzasadnienie w stwierdzonych wynikach i odpowiadających celom rozprawy. Za najważniejszy uważam wniosek 4, że „*niepowodzenia aloplastyki całkowitej stawów biodrowych endoprotezami krótkotrzpieniowymi typu Proxima, BTS i TL wynikają przede wszystkim z błędów techniki operacyjnej, które prowokują różnego rodzaju powikłania pooperacyjne oraz wynikające z tego stanu rzeczy opóźnienia i zaniedbania rehabilitacyjne*”.

W podsumowaniu pragnę stwierdzić, że rozprawa jest napisana dobrym językiem polskim i spełnia wszystkie warunki stawiane pracom doktorskim. Lek. Waldemar WRAŻEŃ posługuje się ogólnie przyjętym mianownictwem naukowym i terminologią stosowaną w ortopedii i traumatologii. Usilne starania Doktoranta o dokonanie wnikliwej i obiektywnej oceny podjętego problemu świadczą o dobrej szkole, odcytaniu, przygotowaniu klinicznym i opanowaniu metodyki badań naukowych.

W związku z powyższym mam zaszczyt wystąpić z wnioskiem do Wysokiej Rady Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Medicum w Krakowie o łaskawe przyjęcie rozprawy lek. Waldemara WRAŻENIA, pt.: „*Ocena wyników klinicznych i radiologicznych leczenia choroby zwyrodnieniowej stawów biodrowych metodą aloplastyki całkowitej endoprotezami krótkotrzpieniowymi*” oraz dopuszczenie Autora do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Zwracam się również do Wysokiej Rady z prośbą o wyróżnienie rozprawy, ponieważ opracowanie uważam za wyjątkowe i oryginalne, wykonane niezwykle solidnie i rzetelnie oraz wnoszące elementy nowatorskie do zasobu wiedzy naszej specjalności.

Z poważaniem

KIEROWNIK
Katedry i Kliniki Ortopedii
i Traumatologii Narządu Ruchu
Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach

Prof. dr hab. n. med. Damian Kusz

Katowice, dn. 11. 01. 2017 r.